

بسم الله الرحمن الرحيم

خلاصه کلاس آداب الصلوة – شب یازدهم ماه رمضان ۱۴۳۹

موضوع استعاذه در آیات و روایات کثیرا و به صورت مستقل ذکر شده است. باید در نماز و در هر امر دیگری به تصرفات دشمن رجیم التفات پیدا کرد. اصل لزوم استعاذه ناشی از اعتقاد به موجودی به نام شیطان است که از بدو خلقت انسان با او دشمنی کرده و کینه بسیار زیادی از او دارد. موجود عجیبی که در تصرفات در روح و روان انسان قدرتمند است. تنها کسانی که از شیطان به خدا پناه ببرند می توانند از شر او در امان بمانند.

در آیات و روایات تلاش شده است که دشمنان انسان به او معرفی گردد. بزرگترین دشمن نفس است؛ «إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي». پیروی از نفس است که باعث می شود شیطان بتواند در انسان تصرف کند. اگر با نفس خود مبارزه کنی، می توانی جلوی تسلط شیطان بر نفس خود را بگیری. یکسری از دشمنان هم انسی هستند. سر سلسله دشمنان جنی انسان ابلیس و سر سلسله دشمنان انسانی مومنین، یهود است. اگر دیدید وقتی کسی از رقیبان شما از شما جلو زد، یک جنبشی در وجود شما افتاد، این اولین تاثیر شیطان در وجود است.

مرتبه بعدی تاثیر شیطان بر آدم استحواذ است. امیرالمومنین (علیه السلام) در حدیثی برای مشخص کردن معنای استحواذ می فرماید: «اگر حق خالص باشد، کسی از آن سرپیچی نخواهد کرد جز معاندین، و اگر باطل خالص باشد کسی از آن پیروی نخواهد کرد جز اشقیاء. پس شیطان پاره ای از حق و پاره ای از باطل را می گیرد و با هم می آمیزد، پس مردم آن را پیروی خواهند کرد.»

بالاترین مرتبه تاثیر شیطان سلطان است، اگر شیطان بر کسی سلطه پیدا کرد، هر کاری که بگوید انجام می دهد.

اهمیت شناخت شیطان تا جایی است که حدود ۲۵۰ آیه و ۱۱۰۰۰ روایت درباره این موجود بیان شده است. شیطان چند جا قهقهه زده است: وقتی انسان از شجره خورد، وقتی از بهشت اخراج شد. یک جای دیگر هم که شیطان قهقهه بلندی زده است وقتی بوده که انسان سکه را ضرب کرد؛ در روایت دارد که قهقهه ای زد و این جمله را گفت: بیشتر از هر چیز دیگری با این وسیله افراد را جهنمی می کنم.

انسان به اندازه اخلاص خود از شر شیطان رهایی پیدا می کند. هر جا که خدا هست شیطان نیست.

ابلیس خواست حضرت نوح (علیه السلام) را نصیحت کند؛ حضرت نوح (علیه السلام) روی گردان شد. خداوند متعال فرمود که گوش کن. ابلیس گفت مجالسی هست که همه شیاطین را کنار می زنم و خودم در آن حاضر می شوم: هنگامی که کسی با نامحرم خلوت کند، هنگامی که کسی بخواهد بین مردم قضاوت کند و ...» شیطان از بسیاری از علما و اولیا عالم تر است. شبهات و سوالات بسیار مشکلی در ذهن بنی آدم انداخته است. خیلی از گزاره‌هایی که ما استفاده می کنیم شیطانی است. تحلیل درست خیلی از رفتارهای ما فقط با شیطان شناسی میسر است.

شیطان حتما در نماز بی استعاذه حاضر می شود. بدل استعاذه جهر به بسم الله است. جهر صرفا به معنی بلند گفتن نیست، جهر یعنی ناله زدن، یعنی این که از خدا کمک بخواهی. نه فقط در نماز بلکه عادت کردن به بسم الله گفتن در همه امور توصیه شده است. در روایت آمده است که قوت شیطان در سفره شامست و از طعامی می خورد که شما می خورید، اگر بسم الله گفتید شیطان از آن طعام نخواهد خورد.